

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. I. Proposita damnatione 22. propositionis referuntur variæ opiniones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

associabitur formidine actuali.

112. Quare non esse de conceptu opinionis formidinem actualem, sed radicalem clare docuit P. Suarez *P. Suar* disp. 19. de Fide sect. 4. num. 16. asserens: *Formido ex parte subiecti non est de ratione opinionis, sed tantum ex parte formalis obiecti.* Ex quo inferitur, quod subiectum, id est, intellectus careat formidine, & quantum est ex parte obiecti formalis per se, & solitarie sumpti exponatur intellectus formidini. Eandem sententiam defendunt omnes Doctores, qui censent posse inveniri simul in intellectu scientiam, Fidem, & *Valen.* opinionem. Hi sunt P. Valencia. 2. 2. *S. Bona.* disp. 1. punct. 4. quæst. 1. ; ubi citat S. *Duran.* Bonaventuram, & Durandum. Item *Lugo.* Lugo Card. disp. 2. sect. 2. num. *Pet. Hur* 89. P. Petrus Hurtado disp. 10. de Anima sect. 5.

ficationem infidelis requiri Fidem explicatam Dei ut remuneratoris, licet non semper. num. 3. & 4.

Secundus, eam requiri ad iustificationem infidelis, non vero ad iustificationem peccatoris fidelis. num. 5.

Tertius, ad omnem iustificationem requiri. num. 6.

Quartus, requiri Fidem explicatam Dei ut remuneratoris supernaturalis. num. 7.

Quintus, sufficere Fidem explicatam Dei, ut remuneratoris naturalis, vel abstrahendo à naturali, & supernaturali. num. 8.

Sextus, illam requiri non ex natura rei, sed ex lege Dei. num. 9.

Septimus, illam Fidem explicatam requiri ex natura rei. n. 10.

Octavus est, sufficere Fidem explicatam Dei ut remuneratoris virtualiter contentam in actu charitatis. num. 11.

DISERTATIO XV.

An Fides explicita Dei remuneratoris sit necessaria necessitate mediæ ad salutem?

CAPVT I.

Proposita damnatione 22. Propositionis referuntur variae opiniones.

SVMMARIVM.

Quid sit Fides explicita, & implicita? num. 1.

Quot quæstiones includantur sub hac disertatione? n. 2.

Primus dicendi modus est, ad iusti-

1. **E**X propositionibus in hoc decreto dānatis, hæc est vigesima secunda. *Non nisi Fides unius Dei necessaria videtur necessitate mediæ, non autem explicita remuneratoris.* Pro cuius explicatione notum omnibus est, Fidem implicitam alicuius mysterij esse eam, qua quis credit mysterium ut sub aliqua vniuersali propositione contentum: ut cum quis dicitur credere mysterium Incarnationis, eo quod credit, quidquid credit Ecclesia Catholica. Fidem vero explicitam habet, qui non solum credit illud mysterium sub ea generali propositione, sed in particulari credit, & cognoscit mysterium, V. g. Incarnationis.

2. Est ergo quæstio præsens, an ad iustificationem, & ad salutem æternam consequendam sit omnino necessarium habere Fidem explicitam Dei ut remuneratoris? Sub qua

quæstiones variez continentur. Prima, an ad primam iustificationem, cum quis ab infidelitate convertitur ad Deum, sit infallibiliter necessaria necessitate medij Fides explicita Dei vt remuneratoris? Secunda, an ad omnem iustificationem Fidelium semper sit necessaria necessitate medij Fides explicita actualis de Deo vt remuneratore? Tertia, an sit necessaria necessitate medij Fides explicita Dei vt remuneratoris supernaturalis? Quarta, an ex natura rei, an potius ex ordinatione Divinæ providentiæ supernaturalis, sit ea Fides necessaria necessitate medij? Quinta, an ad iustificationem sufficiat Fides Dei vt remuneratoris virtualiter inclusa in actu charitatis? Circa quas quæstiones sunt varij dicendi modi, quos oportet referre, & discutere, vt videamus, qui nam ex illis subiaceant huic damnationi.

3. Primus dicendi modus est, ad iustificationem infidelium requiri necessitate medij Fidem explicitam Dei vt remuneratoris, licet non semper, neque pro omni casu; eo quod possit in aliquo raro casu infidelis converti, & iustificari cum ignorantia invincibili Dei vt remuneratoris. Hæc videtur fuisse opinio. P. Arriagæ 2. 2. disp. 12. sect. 4. num. 27. Cuius fundamentum est. Nam potest dari casus, in quo puer baptizatus educetur in sylvis, ita vt iam adultus non committat peccatum hæresis, sed alia peccata gravia. Si postea instruatur, vt cognoscat, illa peccata esse meritoria pœnæ æternæ, & non instruatur de vita æterna, neque de gratiâ habituali, & ex cognitione pœnæ æternæ excitetur ad dolorem de peccatis, & ita confiteatur peccata Sacramentaliter: ille quidem ex hac attritione, & confessione iustificabitur, sine Fide explicita Dei vt remuneratoris.

4. Eandem opinionem secutus

est Caramuel in Apolog. de Probabilitate. Epist. 4. num. 125. ait enim: [ad testimonium Pauli, *Accedentem ad Deum oportet credere, quia est,* &c. respondet P. Acacius March. de Velasco intelligi hoc, *regularmente hablando,* hoc est non semper, sed frequentius.] Ad quod probandum hoc vitur argumento Caramuel. Nascitur Petrus, baptizatur; antequam loqui sciat, capitur à barbaris, in sylvam inducitur, & atheismum positive docetur. Ad usum rationis pervenit; posse invincibiliter nescire Deum, saltem ad tempus, Theologi nobiliores affirmant. Moritur igitur hic, antequam ignoret vincibiliter Deum, & aliquid committat mortale. Quo Petrum D. Fagnanus mittet? Non ad infernum, quia originali ille, & actuali mortifero caret: ad cælum ergo. Ergo expressa, & actualis Fides non est ad salutem necessitate medij necessaria.] In quibus verbis non solum Fidem explicitam remuneratoris, sed etiam Fidem explicitam Dei excludit Caramuel à necessitate salutis. Eidem opinioni circa Fidē ex parte explicitam remuneratoris consentit Leander à Ss. Sacram. part 6. Tract. 2. de Fide disp. 2. quæst. 6. in 2. conclus. citans alios Doctores.

5. Secundus dicendi modus est, Fidem explicitam Dei vt remuneratoris esse quidem necessariam necessitate medij ad iustificationem infidelis, qui convertitur ad Fidem; non vero ad iustificationem peccatoris Fidelis. Ita videtur sentire P. Ripalda disp. 17. de Fide sect. 14. num. 229. (quo autem sensu id dixerit, mox discutiemus, Leander proxime citatus, & alij apud ipsum.

6. Tertius dicendi modus est ad omnem iustificationem impij sive infidelis, sive peccatoris Fidelis necessariam esse necessitate medij

Caram.

Acac. March.

Leand.

Ripal. Leand.

Lugo.

dij Fidem explicitam Dei vt remuneratoris. Ita Lugo Card. disp. 12. de Fide sect. 5. n. 103. & ibi con-
queritur Lugo, quod Authores præ-
termiserint discussionem huius diffi-
cultatis, an ex Fide explicita boni-
tatis Dei, sine Fidei explicita remun-
eratoris, possit Fidelis iustificari.
Nam licet omnes dicant, eam Fidem
explicitam remuneratoris esse neces-
sariam necessitate medij ad salutem;
non discutunt, an aliquando possint
iustificari fideles sine Fide explicita
Dei vt remuneratoris, sed cum so-
la Fide bonitatis Dei. Ipse autem
Lugo docet, eam requiri necessita-
te medij; non solum ad iustificatio-
nem infidelis, sed etiam ad omnem
iustificationem impij fidelis. Imo n.
133. ait, necessariam esse ad perse-
verantiam diurnam in statu gra-
tiæ. Quod vtrumque etiam docet P.

P. Hur.

Hurt. disp. 41. conc. 2. & 3.

7. Quartus dicendi modus est,
esse necessariam necessitate medij
Fidem explicitam Dei vt remunera-
toris supernaturalis, promittentis
remunerationem gratiæ sanctificatis,
& beatitudinis supernaturalis, licet
non dicant, an sit necessaria ad
omnem iustificationem, etiam impij
Fidelis. ita P. Suarez 2. 2. disp.

Suar.

12. sect. 3. num 8., & P. Granada 2.

Grana.

2. controu. 1. tract. 10. disp. 2. sect.

Caicta.

1. num. 2., Caietanus. 2. 2. quæst. 2.

Bañez.

art. 3., Bañez ibid. att. 8. dub. 1.

Valen.

concl. 1., P. Valencia de Fide disp. 1.
quæst. 2. punct. 2.

8. Quintus dicendi modus est,
sufficere ad salutem Fidem explici-
tam Dei vt remuneratoris naturalis,
vel saltem abstrahendo à naturali,
& supernaturali; & per consequens
non esse necessariam necessitate me-
dij ad salutem, Fidem explicitam

*P. Hur.**Molina**Torres**Victo.*

Dei, vt remuneratoris supernatu-
ralis. Hanc dicit probabilem P. Pe-
trus Hurtado disp. 43. de Fide sect.

7. §. 33., & apud eum P. Molina, P.
Torres, Victoria, & alij. Sed in §.
36. conclus. 2. docet, necessariam
esse necessitate medij, Fidem expli-
citam saltem confusam de remunera-
tione supernaturali. Fidem autem
explicitam confusam, aut
minus claram, sive non expressam
sic explicat: [Minus clara est, quan-
do attingitur obiectum aliquod spe-
cificum terminis non specificis, sed
vniuersalioribus: V. g. conceptu de
animali concipitur species humana,
quæ vere, & proprie est animal;
conceptus tamen ille non est per ter-
minos specificos, quia non est per
attributa hominis propria, sed com-
munia: conceptus tamen vterque
est explicitus, alius quidem confu-
sus, alius expressus. Sic remunera-
tio naturalis, & supernaturalis con-
ueniunt in conceptu remunera-
tionis æternæ. Vnde Fides de
remuneratione æterna immedia-
te, & explicite terminatur ad
vtramque speciem remunerationis:
quia vero illa remuneratio non con-
cipitur in singulari, ideo non est Fi-
des expressa de illa.] Ponit itaque
discrimen inter explicitam, & ex-
pressam: quatenus potest esse Fides
explicita de aliquo mysterio spe-
cifico cognito sub terminis vniuer-
salibus, & non specificis, & ideo
dicit non esse expressam.

9. Et quia quæstio est inter
Theologos, an Fides Dei vt remunera-
toris necessaria sit necessitate me-
dij ad iustificationem ex natura rei,
an potius ex lege Dei, qui nolit aliter
iustificare infidelem, aut peccato-
rem: ideo sextus dicendi modus est,
solum requiri sic ex lege Dei. Ita P.
Hurtado disp. 51. §. 8. vbi ait: [Hæc
necessitas cognoscendi hoc attri-
butum (remuneratoris) oritur
præcipue ex voluntate ipsius Dei,]
vbi etiam tradit duas rationes con-
vc-

venientiæ, ob quas Deus sic volverit.

Lugo. 10. Septimus dicendi modus est Ioannis de Lugo, qui disp. 12. sect. 5. num. 117. negat hanc necessitatem provenire ex sola lege Dei. Et num. 110. docet, impossibilitatem perveniendi ad iustificationem absque Fide explicita Dei ut remuneratoris, esse moralem ortam ex difficultate, quam habet homo post peccatum diligendi Deum: excitatur autem ad id per spem retributionis aeternæ.

Filguer 11. Octavus dicendi modus est Emmanuelis de Filguera, qui in sua Lucerna in expositione huius 22. propositionis §. *Sed dicendum.* affirmat, [Esse necessariam necessitate medi] Fidem explicitam Dei remuneratoris taliter, ut numquam possit sine illa impij iustificatio contingere.] quæ sunt formalia verba ipsius. Deinde tamen in §. *Sed pro omnimoda* objicit sibi casum, in quo alicui Deus ut amabilis amore amicitiae proponeretur, nihil cogitans de præmio: circa quem inquiri potest, an sic diligens Deum actu Charitatis, si moreretur, obtineret gloriam? Et respondet in hæc verba: [Quod in tali casu ille ad huc non obtineret gloriam sine Fide remuneratoris: nam talis Fides continetur in charitate, tamquam in forma perfectiori, & eminentiori. Quod optime explicatur in sententia gravium Theologorum, imo plurium Thomistarum asserentium, quod licet peccatum mortale non possit extra Sacramentum remitti sine virtute poenitentiae; tamen peccator auxilio, & gratia Dei adiutus eliciens actum charitatis, nihil de peccato cogitans, præcepto poenitentiae satisfaceret, & vere iustificaretur: nam charitas tamquam forma eminentior, ac perfectior poenitentiae virtutem vir-

tualiter continet. Perinde igitur circa Fidem explicitam remuneratoris discurrendum erit.] Hæc Filguera. Sed numquid Fides Dei ut remuneratoris sic virtualiter contenta in actu charitatis, est Fides explicita; si numquam præcessit formaliter Fides explicita?

CAPVT II.

An prima opinio incurrat hanc damnationem?

SUMMARIVM.

Prima opinio subiacet damnationi. num. 12.

Ex illatione, quam facit S. Paulus, colligitur damnatio eius propositionis. num. 13.

Constat etiam ex Tridentino. num. 14.

In nullo casu dat Deus auxilium ad contritionem illi, qui non habet Fidem Dei ut remuneratoris. num. 16.

Quid respondendum sit ad casum metaphysicum Caramuelis. n. 17. & seqq.

12. **C**Enseo, primam opinionem, quæ ponit, posse primam iustificationem adulti fieri absque actuali Fide Dei ut remuneratoris, subiacere huic damnationi. Ita *Lumb. Filg.* Lumbier agens de censura Pontificia huius propositionis tom. 3. Sum. num. 1775., & Filguera in expositione huius propositionis:

13. Patet assertio primo: quia testimonium D. Pauli ad Hebr. 11. *Credere enim oportet, accedentem ad Deum, quia est; & inquirentibus se remunerator est;* intelligitur à Concilijs, & Patribus cum omnimoda universalitate, & sine illa limitatione.